

Мета: розширити знання учнів про славне минуле українського роду, роль козачини; формувати уявлення про життя на Запорозькій Січі; зацікавити учнів історією українського народу; розучити козацькі ігри; виховувати шанобливе ставлення до запорозьких козаків; спонукати до наслідування їх кращих рис - таких як; добродушність, безкорисність, товарицькість, героїзм. Обладнання: схеми-малюнки Запорозької Січі; гімнастичні палиці, скакалки, канат; мішки, паперові сніжки, м'яч, музичне оформлення (аудіозапис пісень «їхав козак за Дунаєм», «Козацький марш» тощо).

ХІД ЗАХОДУ

I Вступна частина

1-й учень За дніпровськими порогами, За
південними дорогами, За стенами за
широкими Наші прадіди жили.

2-й учень Мали Січ козацьку сильну,
Цінували волю вільну
Україну свою рідну.
Як зіницю, берегли.

Учитель. 14 жовтня християни святкують день Покрови Пресвятої Богородиці. Це велике свято з'явлення Пресвятої Покрови. За церковними переказами, це з'явлення відбулося в середині X століття у Влахернському храмі міста Константинополь. Саме в цьому храмі зберігалася риза Божої Матері, а також її головна покрива та частина пояса, які в V столітті були принесені з Палестини.

В Україні це свято відкривало весільний сезон.

Запорозькі козаки вважали своєю Покровителькою саме Святу Покрову. У Запорозькій Січі була церква Святої Покрови. Існує навіть переказ, що і зруйнуванні в 1775 р. Запорозької Січі москалями козаки, які попросили захисту в турецького султана, із собою забрали й образ Пресвятої Покрови.

14 жовтня в Україні відзначають ще й День українського козацтва, відповідно в до Указу Президента України Л. Кучми (ст. 1). Це дуже важливе свято для нашого народу, адже козацтво відіграло вирішальну роль у становленні нашої держави.

Відродження козацтва в Україні сягає 1880-х років, Національні патріотичні рухи активізували свою діяльність, почали створюватися громадські організації відповідного напрямку.

Зараз відроджуються традиції українського козацтва. Бути представником козацької організації зараз цікаво та почесно. Багато відомих людей охоче беруть участь у засобах, пов'язаних із відродженням і культивуванням козацьких традицій. Наприклад, посвяту в запорозькі козаки пройшов Валерій Ніколаєв, який є відомим актором (виконавець головної ролі у російсько-українському серіалі «День народження Буржуя»). Знаменитий український гурт «Воплі Відоплясова» часто й охоче виступають з козачими ансамблями, Олег Скрипка соліст цієї групи, вважається «справжнім» українським козаком.

II Основна частина

Під звуки «Козацького маршу» команди обходячи спортивний зал по колу шикуються в шеренгу по одному (в команді 8 учасників із кольоровою стрічкою на руці).

1 конкурс - «Ерудит»

Учасник кожної команди по черзі біжить стрибаючи через скакалку до столу відповідає письмово на одне з вибраних питань та повертаючись бігом передає естафету наступному учаснику команди. Перемагає команда, яка першою закінчила естафету та дала найбільше правильних відповідей.

2 конкурс - «Прив'язи коня»

Перший учасник кожної команди біжить до стільця відв'язує «коня» (гімнастичну палицю) та повертається верхи на «коні» - передає «коня» наступному учаснику, який скаче верхи та прив'язує «коня» до стільця, повертається назад та передає естафету наступному учаснику і так далі.

3 конкурс - «Армреслінг»

3 кожної команди 4 учасники – 2 хлопчики та 2 дівчинки

4 конкурс - «Дорога на Січ»

Командам видаються мапи (малюнки) із зображенням козацького поселення та картки зі словами, Гравці мають співвіднести зображення з їх назвами.

5 конкурс - «Влуч у ціль»

Кожний учасник команди по черзі одягнувши мішок на ноги стрибає до позначки, бере дві кулі (папір обмотаний скотчем) кидає в корзину та стрибає назад передаючи естафету наступному учаснику команди.

6 конкурс - «Отаман»

Капітани команд по черзі кидають м'яч у баскетбольне кільце (5 спроб).

7 конкурс - «Перетягування канату»

Змагаються окремо хлопці та дівчата.

8 конкурс - «Козацьке буття»

Кожна команда повинна скласти розповідь за темами:

- Як одягалися козаки
- Чим харчувалися козаки
- Як козаки жили.

9 конкурс - «Склади пазл»

Команда повинна скласти розрізану ксерокопію грошового портрета (І. Мазепи, Б.Хмельницького, Володимира Великого) та назвати хто це.

I конкурс "Ерудит"

По черзі командам ставлять запитання. Якщо команда не знає відповіді, право відповідати й отримати «зайвий» бал надається наступній команді

- Кого називали козаком? (Вільну людину)
- Хто стояв на чолі козацького війська? {Гетьман}
- Як називали хати, у яких жили козаки? {Курінь}
- Як називалося козацьке військо? (Кош)
- Вид транспорту на степових дорогах за часів запорожців. (Вози, гарби)
- Назвіть, з якими країнами вели війни за незалежність козаки. {Туреччина, Польща, Росія}
- Як називалась козацька зачіска? {Оселедець}
- Як називалась козацька каша? (Куліш)
- Що таке атрибут? (Це те, що вирізняє з-поміж інших.)
- Що таке бунчук? (Булава з металевою кулею на кінці та прикрасою ~- китицею з кінського волосу.)
- Що таке хоругва? (Прапор)
- Що таке шаблі? {Холодна зброя із загнутим сталевим лезом і гострим кінцем.}
- Що таке ятагани? (Старовинна холодна зброя, середня між шаблею і кинджалом, має фігурний вигін, увігнуте лезо)
- « Що таке частокіл? (Огорожа, паркан з кілків, жердин* які вбиті у землю густо один біля одного,)
- Саме він очолив у 1648 р. визвольну війну українського народу, війну справедливу, метою якої було здобуття незалежності. Назвіть ім'я цього козака. (Богдан Хмельницький)

II конкурс "Дорога на Січ"

Командам видаються мали (малюнки) із зображенням козацького поселення та картки зі словами. Гравці мають співвіднести зображення з їх назвами

Слова на картках: острів; річка; зводний міст; вали; частокіл; криниця; церква; курінь; козаки; гармата; чайка; підводна чайка



Слова на картках: острів; річка, взводний міст; шали; частокіл; криниця; церква; курінь; козаки, гармата; чайка; підводна чайка.

III конкурс «Козацьке буття»

❖ Як одягалися козаки

Козаки одягалися просто: в грубу сорочку, в кирею — довгий плащ без рукавів. За широким поясом носили пістолі і люльку, через плече — торбинку з харчами і кулями, а до пояса на ремінець прив'язували ще й порохівник з порохом.

Голови голили— Та ще й таку моду дивну мали: чуприну носили, таку довгу, що на вухо намотували.

❖ Чим харчувалися козаки

їли сушену рибу і печене м'ясо та риб'ячу юшку, бо риби в ріках та вся кого звіра і птахів у степу було дуже багато. Пекли хліб з пшеничної муки Як, було, зготують у Січі обід, то кухарі ставлять їжу «на низенький столи» у дерев'яних ваганках. Прийдуть козаки з отаманом обідати, помоляться Богу Й починають їсти. Як кухарі розносять рибу, то голови за звичаєм складають перед отаманом. Пообідавши, моляться Богові, кланяються один одному й отаманові та дякують кухареві. Виходячи, отаман і всі козаки клали по копійці та розходились куди кому треба. Кухар збирав гроші й купував на базарі харчі на завтрашній обід. Варили тричі на день у мідних казанах на плитах, вкопаних у землю.

❖ Як козаки жили

Жінок на Січі не було, і ніхто не смів мати на Січі жінку, навіть сам отаман. За це призначалася кара — смерть. Коли козак був жонатий, то жінка й діти жили у селі — на «зимівниках». Там жив і козак, коли не було війни. Він господарював, вів пасіку, ловив звірів і завжди частину з того віддавав на Січ. Там, звичайно, й зимував. А коли кошовий отаман оголошував військовий похід, то козацькі гінці роз'їжджалися по тих хуторах-зимівниках і закликали козаків на Січ, на війну.